

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 122: Tứ Đại Ngũ Uẩn Là Giả Hợp, Đương Thể Tức Không

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 009)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Sự giả hợp của tứ đại và ngũ uẩn, đương thể tức không.】

Câu này dạy chúng ta quán sát tất cả động vật. Bởi vì thực vật và khoáng vật chỉ có tứ đại chứ không có ngũ uẩn; vì chúng chỉ có Sắc, còn Thọ, Tưởng, Hành, Thức thì chúng không có. Động vật thì có đủ Thọ, Tưởng, Hành, Thức. Thọ, Tưởng, Hành, Thức là tâm lý; thực vật và khoáng vật không có tâm, không có tư tưởng, cho nên chúng chỉ là tứ đại, không có ngũ uẩn. Động vật thì có đủ. Chúng ta nhìn tất cả động vật, vừa tiếp xúc nhìn thấy, bạn liền nhìn thấy tứ đại và ngũ uẩn của chúng. Cái tướng do tứ đại ngũ uẩn hòa hợp mà hiện ra này, nếu bạn có thể quán sát như vậy, xin thưa với chư vị, tất cả động vật đều bình đẳng, thấy đều là tứ đại ngũ uẩn, là do duyên sinh, bạn sẽ nhìn thành bình đẳng.

“Đương thể tức không” (ngay nơi thể ấy là không), ngoài tứ đại và ngũ uẩn ra thì chẳng có gì cả. Tứ đại ngũ uẩn là duyên, tụ lại thì hiện ra cái tướng này, tan rã thì cái tướng này liền không còn. Nếu nói như vậy vẫn chưa dễ hiểu lắm, chúng ta hãy lấy một ví dụ nông cạn dễ thấy. Cái này chúng ta gọi là một quyển sách, cái này dễ hiểu, quyển sách này là những thứ gì vậy? Là rất nhiều tờ giấy đóng lại với nhau, đóng lại với nhau thì chúng ta gọi nó là một quyển sách; sau khi tháo rời ra từng tờ từng tờ một, thì chúng ta gọi nó là giấy, không gọi là sách. Sách là do nhiều tờ giấy đóng lại mà thành, cái tướng này do duyên hiện ra. Người chưa thấu đáo nói đây là sách, chấp chặt đây là sách; người thông minh nói đây là một xấp giấy, không phải sách, là một xấp giấy được đóng thành tập ở chỗ này. Người thông minh nhìn thấy là rất nhiều tờ giấy, người không thông minh lại chấp trước đây là một quyển sách. Người thông minh căn bản là không nhìn thấy sách, mà nhìn thấy rất nhiều tờ giấy. Khi là rất nhiều tờ giấy thì không có sinh cũng không có diệt, còn cái tướng của quyển sách kia thì có sinh có diệt; đóng xén lại thì cái tướng này tồn tại, tháo rời ra thì cái tướng

này không còn nữa. Bạn liền hiểu rõ, một quyển sách này thực tế cái tướng ấy là huyền tướng, không có sinh diệt. Nói cho các vị biết “nhất thiết pháp bất sinh bất diệt” (tất cả các pháp không sinh không diệt), chính là nói từ trên chỗ này. Nếu bạn thấu suốt được một sự việc, [rằng] quyển sách này đích thực không có sinh diệt, thì bạn liền hiểu rõ tất cả vạn pháp đều không có sinh diệt, cùng một đạo lý như nhau. Bởi vì nó là pháp duyên sinh, pháp duyên sinh thì làm gì có sinh diệt? Chỉ có duyên tụ và duyên tán mà thôi. Bạn mới hiểu được “đương thể tức không”, đương thể tức không thì “liễu bất khả đắc” (hoàn toàn không thể được).

Nếu bạn nhìn thấy rõ ràng tường tận sự thật chân tướng, thì cái ý niệm lấy - bỏ đối với tất cả vạn vật của chúng ta sẽ không còn nữa. Việc lấy - bỏ thì có thể có, như mặc áo, ăn cơm, đối người tiếp vật, sự thì có thể có, nhưng cái tâm đó thì không còn, cái ý niệm lấy - bỏ không còn nữa. Bạn xem, há chẳng phải rất phù hợp với lời Phật dạy chúng ta trong *Kinh Kim Cang* hay sao: “*Ứng vô sở trụ, nhi sinh kỳ tâm*” (Nên không có chỗ trụ, mà sinh tâm ấy). Trong tâm “vô trụ”, sạch sẽ trơn tru, một hạt bụi cũng không nhiễm; “sinh tâm” chính là những ngày tháng bạn sống rất hạnh phúc, rất tự tại, rất vui vẻ.

Phiền phức của phàm phu nằm ở đâu? Sinh tâm nhưng họ lại muốn “trụ”, điều này rất phiền phức. Họ có ý niệm được - mất, lo được lo mất, ở ngay trong đó mà khởi lên Tham - Sân - Si - Mạn nghiêm trọng, đây là chính mình tự làm tự chịu, khổ não vô lượng, chính là do không biết được chân tướng của sự thật. Đặc sắc của *Kinh Bát Nhã* chính là đem những sự thật chân tướng này nói cho chúng ta biết một cách rõ ràng rành mạch, minh bạch sáng tỏ.

Chúng ta biết Thế Tôn thuyết pháp 49 năm. Thời thứ nhất là Hoa Nghiêm chúng ta không bàn đến, đó là Thế Tôn ở trong định nói với các bậc Pháp Thân Đại Sĩ. Sau khi xuất định, bắt đầu từ Lộc Uyển độ năm anh em Kiều Trần Như, bắt đầu nói Tiểu Thừa suốt 12 năm. A-hàm giảng 12 năm, cũng giống như mở trường học, Tiểu học 6 năm, Trung học 6 năm, bồi dưỡng kiến thức cơ bản. Thời kỳ thứ hai tiến nhập vào Phương Đẳng, Phương Đẳng 8 năm, giống như mở Đại học. Có nền tảng Phương Đẳng 8 năm rồi mới tiến nhập vào Bát Nhã. Bát Nhã giảng suốt 22 năm. Hai mươi hai năm ấy giảng những gì? Xin thưa với chư vị, chính là giảng “Vô trụ sinh tâm”, hoặc giả chính là giảng một câu “Vô trí diệt vô đắc” (Không trí tuệ cũng không chứng đắc), giảng suốt 22 năm.

Thật sự thấu hiểu rồi thì sự thọ dụng ấy là vô cùng tận. Từ Bát Nhã mới tiến nhập vào Pháp Hoa. Pháp Hoa và Hoa Nghiêm hoàn toàn giống nhau. Đây là điều đầu tiên: hiểu rõ tất cả pháp đều là duyên sinh.